

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

3 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 6538

11-11-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ ഹരിതകേരളം പദ്ധതി

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center">ശ്രീ. കെ.എം.സച്ചിൻദേവ്</p>	<p align="center">Shri. P. Prasad (കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>
<p>(എ) ഹരിതകേരളം പദ്ധതി പ്രകാരം ജലം, മണ്ണ് എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചു വരുന്നത്;</p>	<p>(എ) ഹരിതകേരളം മിഷൻ ജല ഉപമിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മഹാത്മാ ഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, ജലസേചന വകുപ്പ്, ചെറുകിട ജലസേചന വകുപ്പ്, മണ്ണ് ജലസംരക്ഷണ വകുപ്പ്, ഭൂജല വകുപ്പ്, അയ്യങ്കാളി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി, ജനകീയ പങ്കാളിത്തം എന്നിവ ഏകോപിപ്പിച്ചാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിനും തുടർന്നുള്ള നിരന്തര മോണിറ്ററിംഗിനും ഹരിതകേരളം മിഷൻ പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട നിർവ്വഹണ ഏജൻസികൾ തന്നെയാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. ആദ്യഘട്ടത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന് രൂപം നൽകി. നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, വിവിധ വകുപ്പ് പദ്ധതി എന്നിവയിലൂടെ ആവിഷ്കരിക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്തു വരുന്നു. കളങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, പുനരുജ്ജീവനം, നീർച്ചാലുകളുടെ നിർമ്മാണം, തോടുകൾ ആഴം കൂട്ടൽ, കയ്യാല നിർമ്മാണം, വെള്ളപ്പൊക്ക നിയന്ത്രണ പദ്ധതികൾ, നീർത്തടാധിഷ്ഠിതമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ ഇപ്രകാരം നടപ്പിലാക്കുന്നു. ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിക്കുന്നതിന് ഹയർസെക്കണ്ടറി/ വൊക്കേഷണൽ ഹയർസെക്കണ്ടറി സ്കൂൾ ലാബുകളോട് ചേർന്ന് പ്രാഥമിക ജലഗുണനിലവാര പരിശോധനയ്ക്കുള്ള ലാബുകൾ സ്ഥാപിച്ച് വരുന്നു. വൃക്ഷവൽക്കരണം/ വനവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് സോഷ്യൽ ഫോറസ്റ്റി, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി എന്നിവ സംയോജിപ്പിച്ച് പച്ചത്തുരുത്തുകളുടെ നിർമ്മാണവും ഓപ്പൺസൂര്യം മാപ്പിംഗ് സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിച്ച്</p>

		<p>നീർച്ചാലുകൾ മാപ്പിൽ അടയാളപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും ജലവിജ്ഞാൻ കേന്ദ്ര പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ജില്ലയിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ വിവരശേഖരണവും നടന്നു വരുന്നു.</p>
<p>(ബി) കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ ഹരിതകേരളം പദ്ധതി പ്രകാരം ഇപ്പോൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ ഏതൊക്കെയാണെന്ന് അറിയിക്കാമോ?</p>		<p>(ബി) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, ജനകീയ പങ്കാളിത്തം എന്നിവയിലൂടെ നീർച്ചാലുകളുടെ ശുചീകരണത്തിനും വീണ്ടെടുപ്പിനുമായി നടത്തിയ 'ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ' - നീർച്ചാലുകളുടെ പുനരുജ്ജീവനം - ക്യാമ്പയിനിന്റെ ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ 77 ഉം രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ 74 ഉം മൂന്നാം ഘട്ടത്തിൽ 39 ഉം തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ശുചീകരണം നടത്തി. ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ 98 ഉം രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ 457 ഉം മൂന്നാം ഘട്ടത്തിൽ 44 ഉം തോടുകൾ വീണ്ടെടുത്തു. മിഷൻ തെളിനീർ - ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ജില്ലയിലെ 54 കളങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവനം മിഷൻ തെളിനീർ എന്ന ക്യാമ്പയിനിൽ നടപ്പിലാക്കി. ജലഗുണനിലവാര പരിശോധനാ ലാബുകൾ കോഴിക്കോട് സൗത്ത്, ബേപ്പൂർ, കുന്നമംഗലം, കൊയിലാണ്ടി എന്നീ മണ്ഡലങ്ങളിലെ 12 സ്കൂളുകളിൽ ജലഗുണനിലവാര പരിശോധനാ ലാബിന്റെ പണി പൂർത്തിയാക്കുകയും പേരാമ്പ്ര, ബാലുശ്ശേരി, തിരുവമ്പാടി എന്നീ മണ്ഡലങ്ങളിലെ 17 സ്കൂളുകളിൽ നടപടികൾ പുരോഗമിച്ച് വരികയും ചെയ്യുന്നു. മാപ്പത്തോൺ ജില്ലയിലെ ഓപ്പൺ സ്കീം മാപ്പിംഗ് സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് ജില്ലയിലെ 2011.88 കിലോമീറ്റർ നീർച്ചാലുകൾ മാപ്പിൽ അടയാളപ്പെടുത്തി. ജൽശക്തി അഭിയാൻ - ജലവിജ്ഞാൻ കേന്ദ്ര പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ജില്ലയിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ വിവരശേഖരണം പുരോഗമിക്കുന്നു. ജില്ലയിൽ ഭൂജല വകുപ്പ് ജില്ലാ ഓഫീസറാണ് പദ്ധതിയുടെ നോഡൽ ഓഫീസറായി പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഹരിതകേരളം മിഷൻ ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളിയാണ്. പച്ചത്തുരുത്ത് - ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, ജലം, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നിവക്കും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിനെതിരെയുള്ള പ്രാദേശിക ഇടപെടലുകളുടെ ഭാഗമായുള്ള പച്ചത്തുരുത്തുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി എന്നിവ സംയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ജില്ലയിൽ ഇതുവരെ 160 പച്ചത്തുരുത്തുകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചെറുകിട ജലസേചന വകുപ്പ് - ചെറുകിട ജലസേചന വകുപ്പ് മുഖേന ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി 2017 - 18 ൽ 12 പ്രവൃത്തിയും, 2018-19 ൽ 4 പ്രവൃത്തികളും, 2019-20 ൽ 5</p>

പ്രവൃത്തികളും, 2020-21 ൽ 5 പ്രവൃത്തികളും, 2021-22 ൽ 2 പ്രവൃത്തികളും പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ് - ആർ ഐ ഡി എഫ്, മണ്ണിടിച്ചിൽ തടയുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി, രാഷ്ട്രീയ കൃഷി വിജ്ഞാന യോജന (ആർ കെ വി വൈ), പ്രധാൻമന്ത്രി കൃഷി സിഞ്ചായ് യോജന (പി എം കെ എസ് വൈ) എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി. ഭൂജല വകുപ്പ്, എം ജി എൻ ആർ ഇ ജി എസ് മുഖേനയും വിവിധ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു . ഹരിതകേരള മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായുള്ള മറ്റ് പദ്ധതികൾ : ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ മറ്റ് 2 ഉപമിഷനുകളായ ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണം, കൃഷി പ്രോത്സാഹനം എന്നിവയിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജില്ലയിൽ നടന്നുവരുന്നു. ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണം - ജില്ലയിലെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ, നഗരസഭകൾ, കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയുടെ ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അവലോകനവും നിരന്തരമായ ഇടപെടലുകളും ജില്ലാ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെയും ശുചിത്വ മിഷന്റെയും നേതൃത്വത്തിൽ നടന്നുവരുന്നു. ജില്ലാ - ബ്ലോക്ക് തലത്തിലും അതാത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിലും ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ വിവിധ ഘടകങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച അവലോകനവും അവ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനവും നടന്നുവരുന്നു. 1. ഹരിതകർമ്മസേന - വീടുകളിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും പാഴ് വസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കുന്ന സംവിധാനമായ ഹരിതകർമ്മസേന ജില്ലയിലെ 70 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും 7 നഗരസഭകളിലും കോഴിക്കോട് കോർപ്പറേഷനിലും സജ്ജമാക്കുകയും പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ച് നടന്നുവരികയും ചെയ്യുന്നു. 2675 ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങളാണ് ഇത്തരത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. 2. മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി (എം സി എഫ്) - പാഴ് വസ്തുക്കൾ ശേഖരിച്ച് തരംതിരിക്കുന്ന സംവിധാനമായ എം സി എഫ് ജില്ലയിലെ 55 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും മുഴുവൻ നഗരസഭകളിലും സ്ഥാപിക്കാനായി. എം സി എഫ് സ്ഥാപിക്കാത്ത 15 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും അവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുന്നു. 3. മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി - ശേഖരിച്ച പാഴ് വസ്തുക്കൾ റീസൈക്ലിംഗിന് അയക്കുന്നതിന് ബ്ലോക്ക് തലത്തിലും നഗരസഭാ തലങ്ങളിലും സ്ഥാപിക്കുന്ന സംവിധാനമാണ് മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി. ജില്ലയിലെ എല്ലാ നഗരസഭകളിലും 5 ബ്ലോക്കുകളിലും സ്ഥാപിക്കുകയും , ബാക്കിയുള്ള 7 ബ്ലോക്കുകളിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള

നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പൊതുജനങ്ങളുടെ പ്രതിഷേധവും സ്ഥലലഭ്യതയുടെ പരിമിതിയുമാണ് തടസ്സങ്ങളായി വന്നത്. 4. മിനി എം സി എഫ് - ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്ന പാഴ് വസ്തുക്കൾ താൽക്കാലികമായി സൂക്ഷിക്കുന്നതിന് വാർഡുതലത്തിൽ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെയും മറ്റ് പദ്ധതികളും ഉൾപ്പെടുത്തി സ്ഥാപിക്കുന്നവയാണ് മിനി എം സി എഫുകൾ. 5. ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ ഹരിത ഓഫീസുകൾ - ചിട്ടയായ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും മാലിന്യം കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും ചേർന്നതാണ് ഹരിതപെരുമാറ്റ ചട്ടം അഥവാ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ. ഓഫീസുകളിൽ ഇവ പാലിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് പരിശോധന നടത്തുകയും ഹരിതഓഫീസ് സാക്ഷ്യപത്രം എ, ബി, സി ഗ്രേഡുകളിലായി നൽകുകയും ചെയ്യും. 6. ശുചിത്വ പദവി - ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഇത് സംബന്ധിച്ച അവലോകനത്തിൽ 100 ൽ 60 മാർക്കെങ്കിലും ലഭിച്ചവർക്ക് ശുചിത്വ പദവി നൽകുന്നു. ജില്ലയിൽ 46 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും 5 നഗരസഭകൾക്കും കോഴിക്കോട് കോർപ്പറേഷനും ശുചിത്വ പദവി നൽകാനായി. ബാക്കിയുള്ള 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളേയും 2 നഗരസഭകളേയും ശുചിത്വ പദവിയിലേക്ക് എത്തിക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. 7. സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ പദവി - എല്ലാത്തരം മാലിന്യങ്ങളെയും സംസ്കരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ പദവി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 8. ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണം - ജില്ലയിലെ പുഴകളിലേക്കും ജലാശയങ്ങളിലേക്കും ദ്രവമാലിന്യം എത്തുന്നത് തടയുന്നതിനുള്ള കർമ്മപരിപാടി രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള വിവരശേഖരണം നടന്നുവരികയാണ്. 9. ഇതോടൊപ്പം ബദൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ യൂണിറ്റുകൾ, ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കൃഷി ഉപമിഷൻ കാർഷിക വികസന കർഷക ക്ഷേമ വകുപ്പിന്റെയും, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സർവ്വീസ് സഹകരണ ബാങ്കുകൾ, നാളികേര വികസന ബോർഡ് പോലെയുള്ള ഏജൻസികൾ എന്നിവയുടെ പദ്ധതികൾ സംയോജിപ്പിച്ച് കാർഷിക വികസനം സാധ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടന്നുവരുന്നത്. ജില്ലയെ തരിശുരഹിത

ജില്ലയാക്കുന്നതിനും പച്ചക്കറി കൃഷിയിൽ മുന്നേറ്റം നടത്തുന്നതിനാണ് ഹരിതകേരളം മിഷൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കൃഷിഉപമിഷന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പ്രകാരമാണ്.

1. ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡ് - ഒരു വാർഡിലെ എല്ലാ വീടുകളിലും പച്ചക്കറിക്കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ഹരിതസമൃദ്ധി. ജില്ലയിലെ 104 വാർഡുകൾ ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡുകളാക്കി മാറ്റാനായി. ഈ വാർഡുകളിൽ മാത്രം 36243 പച്ചക്കറി വിത്ത് കിറ്റുകൾ 119693 പച്ചക്കറി തൈകൾ, 953 ഗ്രോബാഗ് യൂണിറ്റുകൾ, 22 ജലസേചന പമ്പ് സെറ്റുകൾ, 15 സസ്യ സംരക്ഷണ ഉപകരണങ്ങൾ എന്നിവ വിതരണം ചെയ്യാനായി. ജില്ലയിലെ എല്ലാ കൃഷിഭവൻ തലത്തിലും ചുരുങ്ങിയത് 3 വാർഡുകളെങ്കിലും ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡുകളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നു.
2. തരിശുരഹിത പഞ്ചായത്ത് - ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കൂടുതൽ പച്ചക്കറി-ധാന്യ വർഗ്ഗങ്ങൾ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നതിന്റെയും നെൽപ്പാടങ്ങളുടെ നിയമവിരുദ്ധമായ പരിവർത്തനങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായും ജില്ലയിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത പഞ്ചായത്തുകളെ തരിശുരഹിത പഞ്ചായത്തായി പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 3 വർഷം കൊണ്ട് തരിശുഭൂമിയെ തരിശുരഹിത പഞ്ചായത്തായി മാറ്റുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് തരിശുരഹിത പഞ്ചായത്ത് ക്യാമ്പയിനിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതിനായി ആദ്യഘട്ടത്തിൽ 12 പഞ്ചായത്തുകളെ തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ജില്ലാ പദ്ധതി രേഖ പ്രകാരം ജില്ലയെ തരിശുരഹിത ജില്ലയാക്കുക എന്നുള്ളതാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.
3. ആയുഷ് മിഷനുമായി ചേർന്ന് ഔഷധസസ്യത്തോട്ടം - ആയുഷ് മിഷനുമായി ചേർന്ന് ജില്ലയിലെ 6 ഹെൽത്ത് ആന്റ് വെൽനെസ്സ് സെന്ററുകളിലെ ഡിസ്പെൻസറികളിലും ഔഷധസസ്യത്തോട്ടം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. 6 ആയുർവേദ ഡിസ്പെൻസറികളിലും 2 ഹോമിയോ ഡിസ്പെൻസറികളിലും ആയത് നടപ്പിലാക്കി.

ഹരിതകേരളം മിഷൻ ലക്ഷ്യങ്ങളായ വൃത്തി, വെള്ളം, വിളവ് എന്നിവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജലസംരക്ഷണം, കൃഷി പ്രോത്സാഹനം, ഉപമിഷനുകളുടെ വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിക്കുകയും നിരന്തരം മോണിറ്റർ ചെയ്യുകയും എന്നതാണ് ഹരിതകേരളം മിഷൻ നിർവ്വഹിച്ചുപോരുന്ന ദൗത്യം.

